

درباره مهرگان

بر اساس گاه‌شماری ایران باستان، سال به دو فصل تابستان و زمستان تقسیم می‌شد. ابتدای تابستان یا فصل گرم، شروع اعتدال ربیعی و مصادف با اول فروردین ماه بود که اول سال محسوب و با جشن نوروز آغاز می‌گردید و شروع فصل سرد مصادف با آغاز اعتدال خریفی (تقریباً مصادف با ۲۸ شهریور ماه فعلی) بود، که در آن جشن‌های آغاز فصل سرد با نام مهرگان برگزار می‌شد. بعدها در اثر اشتباه در محاسبه سالهای کبیسه، زمان آغاز فصل سرد و جشن مهرگان تغییر کرد و ابتدای فصل سرد که مردم از کشتزارها و مزارع به خانه‌ها باز می‌گشتند، در شانزدهمین روز از هفتمین ماه سال (که نام روز با نام ماه برابر بود) به نام روز مهرگان جشن گرفته شد و این روز ۱۸۶ روز پس از نوروز بود. در تقویم جدید ایران، که شش ماه اول سال ۳۱ روز محسوب می‌شود، جشن مهرگان بر اساس فاصله زمانی از نوروز، در دهم مهرماه فعلی و بر اساس شانزدهمین روز (مهرروز) از هفتمین ماه سال (مهرماه) در شانزدهم مهرماه برگزار می‌شود و برای تطبیق و هماهنگی این دو تاریخ، می‌توان یک هفته ۱۰ الی ۱۶ مهر را به عنوان هفته جشن مهرگان برگزار کرد.

افسانه‌های مربوط به مهرگان

جشن مهرگان و آغاز فصل سرد در ایران از عهد باستان همواره گرمی داشته می‌شد و در آن (مانند نوروز و گاه برتر از آن) جشن‌های باشکوه و عمومی برپا می‌گردید و مردم به این روز خجسته (مانند همه ایام مبارک) وقایع نیکوئی را نسبت می‌دادند که عمده‌ترین آن عبارتست از آفرینش مشیه و مشیانه اولین زوج بشری به باور ایرانیان، روز تولد خورشید، روز پیروزی نور بر ظلمت و روز غلبه فریدون بر ضحاک و روز کشته شدن گیوماتای مغ بدست داریوش.

مراسم جشن مهرگان

در مهرگان مانند نوروز، جشن‌های عظیم در ایران برپا می‌گردید و پادشاه با شنل ارغوانی که رنگ شادی بود، با تاجی به شکل خورشید در جشن عمومی شرکت می‌کرد و مردم ضمن شرکت در جشن‌های باشکوه که پنج روز طول می‌کشید، به دید و بازدید یکدیگر می‌رفتند و مهم‌ترین رسم جشن مهرگان یعنی داد و ستد مهر و محبت را بجا می‌آوردند، رنجش‌ها را از دل می‌زدودند و مهر و دوستی را جایگزین آن می‌ساختند. از این رو در مکتب پناه که اساس آن بر داد و ستد مهر و دوستی است روز مهرگان و جشن مهرگان با سپاس یزدان پاک و ستایش مهر و دوستی گرمی داشته می‌شود.

شادزی

مهرگان آمد دلا، با مهربانان شادزی
با شراب آمده از سوی جانان شادزی
می بخاک اندر فکن ساقی چو آید در سماع
کز پی‌اش مستی فزاید صد هزاران، شادزی